

Wstęp

Małgorzata Iwanicz-Drozdowska

Część I . Istota i historia ubezpieczeń

1. Pojęcie ubezpieczenia i podstawowa terminologia

Piotr Jaworski, Jacek Micał

- 1.1. Istota ubezpieczeń
 - 1.2. Wspólnota ryzyka i zasada wzajemności
 - 1.3. Ubezpieczenia komercyjne – prawo popytu i podaży
 - 1.4. Ubezpieczenia społeczne – regulacje administracyjne
 - 1.5. Podstawowa terminologia
 - 1.6. Ryzyko a niepewność
 - 1.7. Rodzaje ryzyka w ubezpieczeniach
 - 1.8. Zarządzanie ryzykiem z wykorzystaniem ubezpieczeń
 - 1.9. Składka a wartość oczekiwana straty spowodowanej potencjalną szkodą
 - 1.10. Podstawy kalkulacji składki
 - 1.10.1. Wycena i procedura klasyfikacyjna
 - 1.10.2. Zagadnienia matematyczne kalkulacji stawki i składki ubezpieczeniowej
- Pytania sprawdzające

2. Zarys historii ubezpieczeń

Paweł Różycki

- 2.1. Od praubebezpieczeń do współczesności
 - 2.2. Początki ubezpieczeń – czasy starożytne i wczesne średniowiecze
 - 2.3. Średniowiecze i czasy nowożytne do końca XVI w.
 - 2.4. Wieki XVII i XVIII
 - 2.5. Wieki XIX, XX i początki XXI
 - 2.6. Rozwój ubezpieczeń w Polsce
- Pytania sprawdzające

3. Klasyfikacja ubezpieczeń. Umowy ubezpieczenia

Małgorzata Iwanicz-Drozdowska

- 3.1. Klasyfikacja ubezpieczeń
 - 3.2. Podstawowe informacje dotyczące umów ubezpieczenia
- Pytania sprawdzające

Część II. Bezpieczeństwo i finanse w sektorze ubezpieczeń prywatnych

4. Sieć bezpieczeństwa finansowego w sektorze ubezpieczeń

Małgorzata Iwanicz-Drozdowska

- 4.1. Regulacje prawne dotyczące działalności ubezpieczeniowej
 - 4.2. Nadzór nad sektorem ubezpieczeń
 - 4.3. Systemy gwarancyjne w sektorze ubezpieczeń
- Pytania sprawdzające

5. Zarządzanie finansami zakładu ubezpieczeń. Wypłacalność II

Marzanna Lament

- 5.1. Podstawy prawne zarządzania finansami w zakładach ubezpieczeń
 - 5.2. Ryzyko w zarządzaniu finansami zakładów ubezpieczeń
 - 5.3. Zarządzanie aktywami
 - 5.4. Zarządzanie pasywami
 - 5.5. Zasady tworzenia i podziału wyniku finansowego
 - 5.6. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe i ich znaczenie
 - 5.7. Wypłacalność zakładu ubezpieczeń i jej ocena
 - 5.7.1. Pojęcie wypłacalności i czynniki ją kształtujące
 - 5.7.2. Ogólna charakterystyka systemu oceny wypłacalności zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji Wypłacalność II (Solvency II)
 - 5.7.3. Architektura Wypłacalności II (Solvency II)
 - 5.7.4. Wymagania kapitałowe
 - 5.7.5. Znaczenie mechanizmów kontrolnych w Wypłacalności II (Solvency II)
- Pytania sprawdzające

6. Działalność inwestycyjna/lokacyjna zakładów ubezpieczeń

Marzanna Lament

- 6.1. Pojęcie polityki inwestycyjnej i jej cele
 - 6.2. Uwarunkowania prawne działalności inwestycyjnej/lokacyjnej zakładów ubezpieczeń
 - 6.3. Strategie inwestycyjne zakładów ubezpieczeń
 - 6.4. Wycena lokat w zakładzie ubezpieczeń
 - 6.4.1. Ogólne zasady wyceny
 - 6.4.2. Wycena według polskiego prawa bilansowego
 - 6.4.3. Wycena według MSR/MSSF
 - 6.5. Asset and liability management (ALM) jako metoda zarządzania aktywami zakładu ubezpieczeń
- Pytania sprawdzające

7. Wykorzystanie analizy wskaźnikowej do oceny sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń

Marzanna Lament

- 7.1. Podmioty zainteresowane oceną sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń
 - 7.2. Charakterystyka wybranych wskaźników finansowych
 - 7.2.1. Wskaźniki rentowności
 - 7.2.2. Wskaźniki wypłacalności
 - 7.2.3. Wskaźniki płynności finansowej i zdolności płatniczej
 - 7.2.4. Wskaźniki sprawności działania i współzależności
 - 7.3. Przykład oceny sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń
- Pytania sprawdzające

Część III. Ubezpieczenia oferowane przez sektor publiczny

8. Ubezpieczenie społeczne w systemie zabezpieczenia społecznego

Kamila Bielawska

- 8.1. Istota i cechy ubezpieczenia społecznego
 - 8.2. Konstrukcja systemu ubezpieczeń społecznych
- Pytania sprawdzające

9. Organizacja systemu ubezpieczeń społecznych

Daniela Kitala, Ewa Cichowicz

9.1. Wprowadzenie do organizacji systemu ubezpieczeń społecznych

9.2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)

9.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)

9.4. Otwarte Fundusze Emerytalne (OFE)

9.5. Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)

Pytania sprawdzające

10. Ubezpieczenia emerytalne. Reforma systemu ubezpieczeń emerytalnych

Kamila Bielawska

10.1. Istota zabezpieczenia emerytalnego

10.2. Charakterystyka ubezpieczenia emerytalnego

10.3. Reformy emerytalne

10.4. Ubezpieczenie emerytalne w Polsce po reformie strukturalnej (1 stycznia 1999 r.) 212

10.4.1. Ewolucja ubezpieczenia emerytalnego w Polsce

10.4.2. Zakres podmiotowy

10.4.3. Źródła i metody finansowania emerytur

10.4.4. Warunki uprawniające do emerytury i sposób jej obliczania

Pytania sprawdzające

11. Ubezpieczenia zdrowotne

Ewa Cichowicz

11.1. Historia i istota ubezpieczenia zdrowotnego

11.2. Zakres ubezpieczenia zdrowotnego

11.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczenia zdrowotnego

11.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego

Pytania sprawdzające

12. Ubezpieczenia chorobowe i macierzyńskie

Ewa Cichowicz

12.1. Historia oraz istota ubezpieczenia chorobowego i macierzyńskiego

12.2. Zakres ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

12.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa

12.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczenia w razie choroby i macierzyństwa

Pytania sprawdzające

13. Ubezpieczenia wypadkowe

Radosław Kitala, Ewa Cichowicz

13.1. Historia i istota ubezpieczenia wypadkowego

13.2. Zakres ubezpieczenia wypadkowego

13.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczenia wypadkowego

13.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń

Pytania sprawdzające

14. Ubezpieczenia rentowe

Ewa Cichowicz

- 14.1. Historia i istota ubezpieczeń rentowych
- 14.2. Zakres ubezpieczeń rentowych
- 14.3. Źródło i metody finansowania ubezpieczeń rentowych
- 14.4. Warunki i sposób ustalania świadczeń z tytułu ubezpieczeń rentowych
- Pytania sprawdzające

Część IV. Ubezpieczenia oferowane przez sektor prywatny

15. Organizacja działalności prywatnych zakładów ubezpieczeń

Magdalena Dominiak

- 15.1. Charakterystyka procesów związanych z działalnością ubezpieczeniową
- 15.2. Kanały dystrybucji w sprzedaży ubezpieczeń
- 15.3. Bancassurance jako szczególny kanał dystrybucji
- 15.4. Wybrane zagadnienia systemu zarządzania zakładów ubezpieczeń
- 15.5. Czynniki mające wpływ na organizację procesów w zakładzie ubezpieczeń
- Pytania sprawdzające

16. Transformacja cyfrowa w ubezpieczeniach

Marcin Kawiński

- 16.1. Wprowadzenie do ubezpieczeń cyfrowych
- 16.2. Technologie cyfrowe i ich zastosowania w ubezpieczeniach
 - 16.2.1. Bazy danych i chmury obliczeniowe
 - 16.2.2. Telematyka
 - 16.2.3. Automatyzacja
 - 16.2.4. Blockchain
 - 16.2.5. Sztuczna inteligencja
 - 16.2.6. Komputery kwantowe
 - 16.2.7. Otwarte ubezpieczenia (open insurance)
- 16.3. Technologie cyfrowe jako nośnik zysku i ryzyka – zarządzanie transformacją cyfrową
- 16.4. Podaż i popyt na nowe technologie w ubezpieczeniach
- 16.5. Regulacje i trendy
- Pytania sprawdzające

17. Ubezpieczenia na życie

Ewa Dąbrowska

- 17.1. Znaczenie i rodzaje ubezpieczeń na życie
- 17.2. Podstawowe produkty z zakresu indywidualnych ubezpieczeń na życie
 - 17.2.1. Podstawy konstrukcji ubezpieczeń na życie
 - 17.2.2. Zakres ubezpieczenia
 - 17.2.3. Podstawy oceny ryzyka w indywidualnych ubezpieczeniach na życie
- 17.3. Podstawowe produkty z zakresu grupowych ubezpieczeń na życie
 - 17.3.1. Ubezpieczenia grupowe dla pracowników
 - 17.3.2. Ubezpieczenia grupowe dla klientów instytucji
- Pytania sprawdzające

18. Ubezpieczenia zdrowotne

Ewa Dąbrowska

18.1. Rynek ubezpieczeń zdrowotnych

18.2. Model ubezpieczeń zdrowotnych – organizacja dostępu do leczenia

18.3. Zakres ubezpieczeń

18.4. Zasady odpłatności za świadczenia medyczne

18.5. Podstawy oceny ryzyka

Pytania sprawdzające

19. Ubezpieczenia emerytalne

Kamila Bielawska

19.1. Istota i funkcje ubezpieczenia emerytalnego

19.2. Formy zabezpieczenia emerytalnego w III filarze polskiego systemu emerytalnego

19.2.1. Rozwój dodatkowego zabezpieczenia emerytalnego

19.2.2. Formy zabezpieczenia emerytalnego inicjowane przez pracodawcę (zatrudniającego)

19.2.3. Indywidualne formy dodatkowego zabezpieczenia emerytalnego

19.3. Ubezpieczeniowe formy kwalifikowanego zabezpieczenia emerytalnego w Polsce – charakterystyka i sposób oceny ryzyka

Pytania sprawdzające

20. Ubezpieczenia mienia

Monika Wieczorek-Kosmala

20.1. Znaczenie i rodzaje ubezpieczeń mienia

20.2. Podstawowe standardy w ubezpieczeniach mienia

20.2.1. Standardy dotyczące sposobu formułowania zakresu ubezpieczenia

20.2.2. Standardy dotyczące sum ubezpieczenia

20.2.3. Standardy dotyczące systemów ubezpieczenia

20.2.4. Standardy dotyczące ograniczeń odpowiedzialności ubezpieczyciela

20.3. Podstawowe produkty z zakresu ubezpieczeń mienia

20.3.1. Ujęcie produktowe ubezpieczeń mienia

20.3.2. Ubezpieczenia ogniowe, kradzieżowe i od wszystkich rodzajów ryzyka

20.3.3. Ubezpieczenia techniczne

20.3.4. Ubezpieczenia transportowe

20.4. Podstawy oceny ryzyka w ubezpieczeniach mienia

Pytania sprawdzające

21. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

Daniel Szewieczek

21.1. Funkcje i znaczenie ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej

21.1.1. Odpowiedzialność cywilna i jej implikacje ubezpieczeniowe

21.1.2. Charakterystyka ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej

21.2. Ubezpieczenia obowiązkowe odpowiedzialności cywilnej

21.2.1. Ubezpieczenia obowiązkowe odpowiedzialności cywilnej w systemie finansowym

21.2.2. Standardy powszechnych (ustawowych) ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej

21.2.3. Standardy pozostałych szczególnych ubezpieczeń obowiązkowych odpowiedzialności cywilnej

21.3. Ubezpieczenia dobrowolne odpowiedzialności cywilnej

21.3.1. Ubezpieczenia dobrowolne OC z tytułu szkód wyrządzonych osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu

21.3.2. Ubezpieczenia dobrowolne OC z tytułu szkód wyrządzonych osobom trzecim przez członków gospodarstw domowych

21.4. Podstawy oceny ryzyka w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej

Pytania sprawdzające

22. Ubezpieczenia finansowe

Maria Gorczyńska, Monika Wieczorek-Kosmala

22.1. Znaczenie i rodzaje ubezpieczeń finansowych

22.2. Ubezpieczenia kredytu

22.2.1. Istota i rodzaje ubezpieczeń kredytu

22.2.2. Ubezpieczenie kredytu bankowego

22.2.3. Ubezpieczenie kredytu kupieckiego

22.2.4. Ubezpieczenie należności ratalnych, czynszów leasingowych oraz należności faktoringowych i forfaitingowych

22.3. Gwarancje ubezpieczeniowe

22.3.1. Istota i rodzaje gwarancji ubezpieczeniowych

22.3.2. Charakterystyka wybranych rodzajów gwarancji ubezpieczeniowych z punktu widzenia ich przeznaczenia i przedmiotu zabezpieczenia

22.4. Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych

22.5. Podstawy oceny ryzyka w ubezpieczeniach finansowych

Pytania sprawdzające

23. Działalność reasekuracyjna

Ewa Cichowicz

23.1. Pojęcie i mechanizm reasekuracji

23.2. Funkcje i cele reasekuracji

23.3. Formy i metody reasekuracji

23.4. Rozwój rynku reasekuracyjnego

Pytania sprawdzające

Bibliografia